APE

Vondsten onder Ossenmarkt tentoongesteld

N v. h. N 26/2/98

GRONINGEN – De hal van de dienst ruimtelijke ordening aan het Zuiderdiep in Groningen herbergt sinds gisteren een kleine, maar alleraardigste tentoonstelling van metalen voorwerpen, veelal van rond 1600, die zijn opgegraven bij de Ossenmarkt. Waar de aanleg van een parkeergarage al niet goed voor kan zijn.

Wethouder Henk Pijlman opende de expositie. Hij heeft een keer zelf een dagje meegegraven. Hij vond een koeienbot. Dat ligt niet in een der vitrines. Opgegraven scherven evenmin. "We hebben al voldoende aan metalen voorwerpen om er iets leuks van te maken", aldus gemeentelijk archeoloog Gert Kortekaas.

De gevonden voorwerpen komen uit een gracht waaraan rond 1574 met man en macht, en met de hand, aan werd gegraven, en die rond 1620 weer gedempt was: in dat jaar was de Ossenmarkt gereed. De bevolking gebruikte de diepe (zeven meter) en zeer brede (zeker zestien meter) gracht als vuilstortplaats. De archeologen haalden onder meer een goed geconserveerde spa naarboven die ongetwijfeld bij het graven van de gracht is gebruikt. Wat Kortekaas bijzonder bevalt is het aangetroffen kinderspeelgoed. Een snorrebot bijvoorbeeld. Dat is een klein, gekarteld wieletje met twee gaatjes, waar een touwtje door werd getrokken. Bij een herhaald stevig aantrekken van dat touwtje ontstond een snorrend geluid. En bovenal het tinnen speelgoed: drie getande *halen*, die in het rookkanaal (in dit geval van een poppenhuis) werden geplaatst en waaraan een kookpot boven een vuur kwam te hangen. "Dat wordt direct gebruikt door een Nijmeegse studente die bezig is met een proefschrift over kinderspeelgoed."

Er liggen kleine Mariabeeldjes, ten dele aangetast door de tinpest en gedoemd te verdwijnen. Er liggen loodtinnen lepels, waarvan één puntgaaf. Kortekaas: "Dat is waarschijnlijk een ongelukje geweest. Niet bewust weggegooid, maar verloren. Zoals ik vanmorgen nog een aardappelschilmesje kwijt bleek te zijn."

FOTO'S:
HAN DE GRAAF

Er ligt een drieëenheid van pincetje, tandenstoker en oorlepeltje, heel apart, en een vergulde herdenkingsmunt, geslagen bij het huwelijk van de Franse koning Lodewijk XIII. Er ligt een zilveren hangertje met waarschijnlijk een wolventand. Er staat een prachtig inktpotje ("ook een ongelukje"). Kortekaas cs vonden een 'zilveren schat', 21 zilveren munten: Oost-Friese munten, Groninger plakjes en twee Spaande reaalstukken, "een modaal maandsalaris voor die tijd." Het oudste voorwerp is een zevende eeuwse *fibula*, een mantelspeld, zeg maar een knoop.

Kortekaas is tot vier meter diepte kunnen gaan. "Daarna zou de boel zijn ingestort." Hij verwacht dat ook het Groninger Museum de spullen gaat gebruiken voor tentoonstellingen. Wethouder Pijlman zei dat blootgelegde lagen, waarin ook de ijstijd zichtbaar wordt, straks in de staat van nu zichtbaar blijven, als de parkeergarage er is. "Dan kunnen de automobilisten zich vergapen aan onze oergeschiedenis."

■ Verschillende zilveren munten.

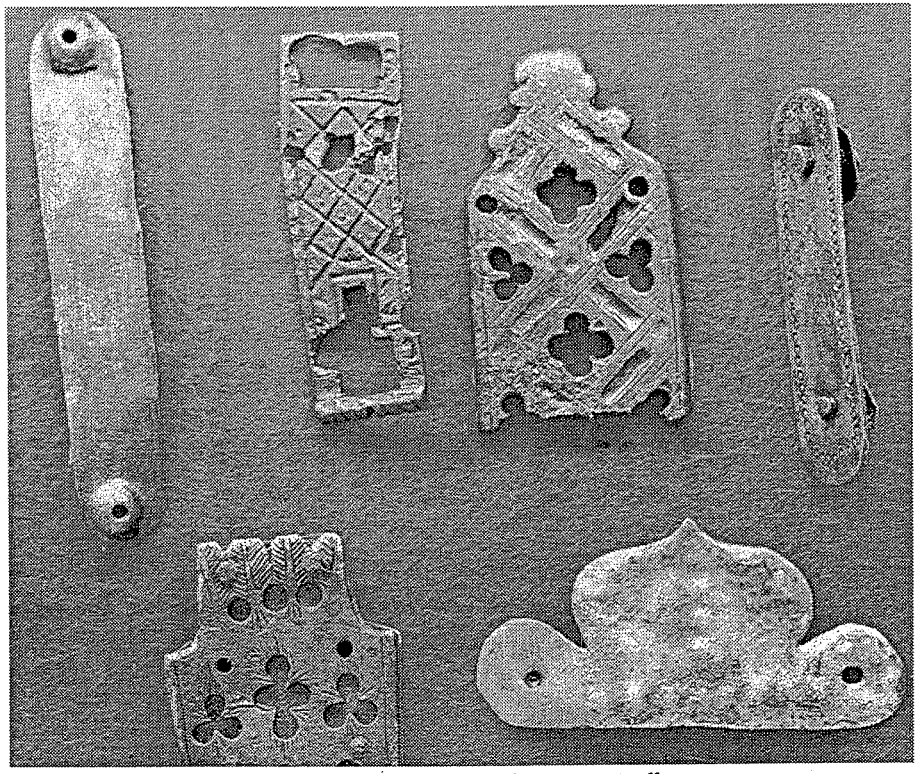

■ Bij de opgraving werd ook een fraai boekbeslag aangetroffen

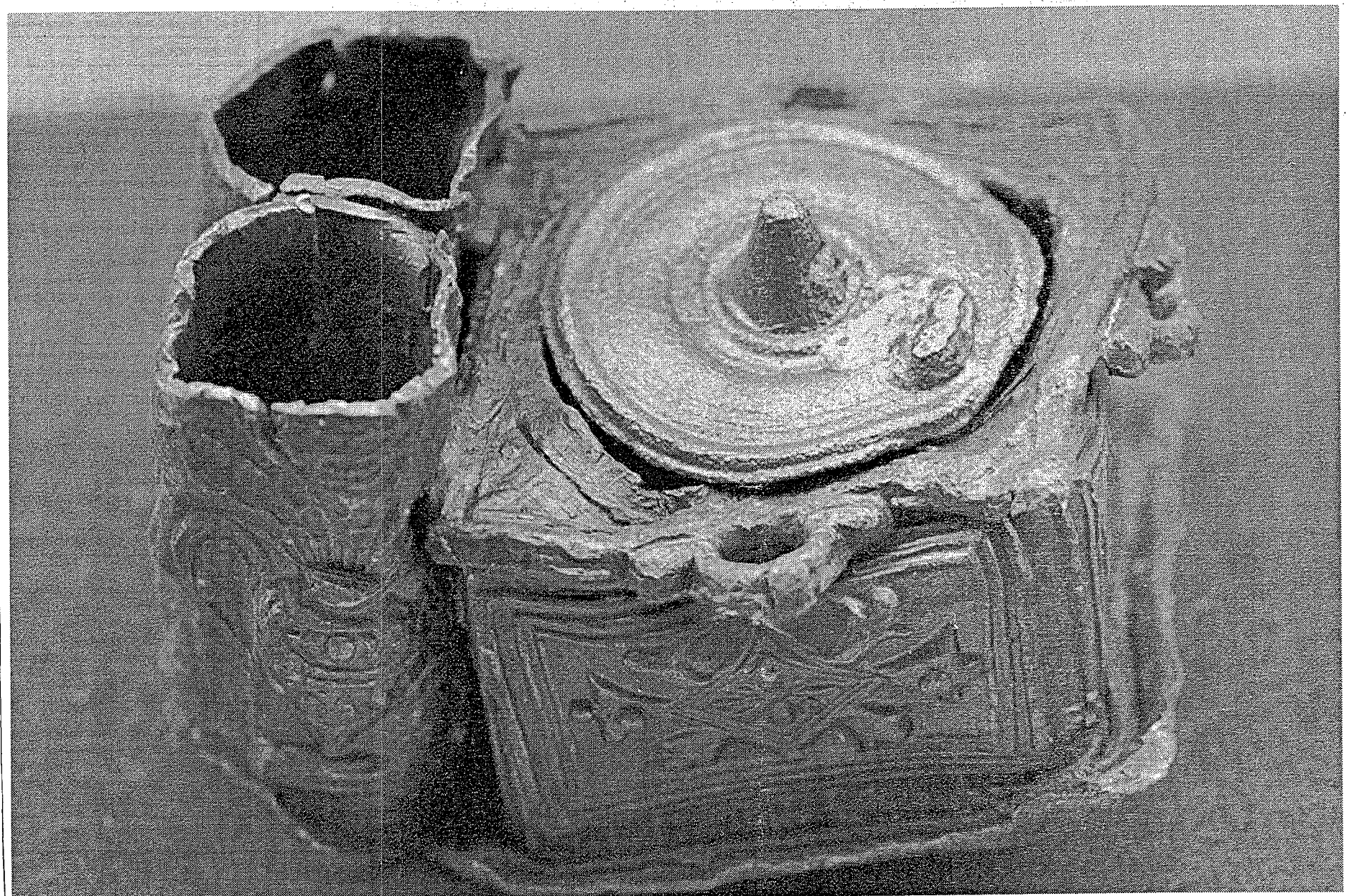

■ Eén van de aardigste vondsten: een tinnen inktpot, met links twee veerhouders.